

TELEGRAFUL ROMANU.

№ 102. ANUL XV.

Sabiu, in 21 Decembre 1867. (2 Ian. 1868)

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tiori straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-
mana : Joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditur'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'la prin scrisori francate, adresate
citra expeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalteparti ale Anului si pen-

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Apropiandu-se capetulu anului 1867, se deschide prin acest'a prenumeratiune noue la acesta foia „Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pana acum de doue ori pe septemana Joi'a si Duminec'a.

— Pretiulu abonamentului e :

Pentru Sabiu pe anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austriaca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl., pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Principatele rom. unite si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl. pe 1/4 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu ntarzia cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate — adresandu-le deadreptulu la

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Eveneminte politice.

Sabiu 20 Decembre.

Dupa ce s'a facutu alatea variatiuni despre ministeriulu de dincolo de Lait'a se suna ca acela s'aru fi compusu din urmatorii membri : Auersperg, Taaffe, Giskra, Hasner, Brestel, Berger, Potocky, Herbst.

Dincolo de Lait'a mai e si acea impregiurare momentosa, caci se sancionara legile cardinale de statu, cari se desbatura in tempulu din urma in senatulu imperialu. Cea mai mare parte d'n pres-s'a vieneza e entusiasmata asup'a acestei intem-
plari si o privesce de celu mai frumosu prezentu pre serbatorile craciunulu. Publicarea se facu in „Wien Ztg.“ dela 22 Decembre (si in foia legi-loru imperiala de acelaasi datu). Ea are valore pen-tru Boemia, Dalmatia, Galitia si Cracovia, Au-stria din josu si din susu de Ems, Salisburgu, Sti-ria, Carinthia Carniola, Bucovina, Moravia, Si-lesia, Tirolu, Voralbergu, Goritia si Gradiska, Is-trie si cetatea Triestului cu tinutulu ei.

Legea respectiva publicata prin organele ci-tate e datata din 21 Decembre 1867 si cuprinde :

legea prin care se modifica legea fundamen-tala din 26 Fauru despre reprezentanti'a imperiala ;

legea fundamentala despre drepturile comune ale cetatenilor din tierile reprezentate in senatulu imperialu ;

legea fundamentala pentru instituirea unui tri-bunalu imperialu ;

legea fundamentala asup'a puterei judiciare ;

legea fundamentala de statu despre exercitarea puterei regimului si a executarei ;

legea pentru afacerile comune ale tut:roru tie-rilor din monarchia austriaca si modulu traterei lor.

Dupa asecurarile despre ministeriulu fiitoru, dupa bucuria cea mare espressa pentru ajungerea constitutiunei eata o oficiosa cu o amenintiare, cãtra cei liberali de dincolo de Lait'a. Amenintiare se cuprinde in cuvintele : „Contele Thun in perspec-tiva“. Avemu de insemnatu aci ca Maj. Sea Im-peratulu, dupa votarea legii afacerilor comune tre-buio sa aiba unu ministeriu constitutiunali si nu mai putea guvernã cu ministeriulu imperialu de

transactiune. In intielesulu acest'a a si adresatu Maj. Sea unu biletu cãtra ministrulu de Bust. Le-gea are dupa publicatiune sa intre numai decãtu in activitate insa cã acest'a trebue sa intre si mini-steriulu in vietia. Imperatulu insarcineza pre Car-los A u e r s p e r g cu formarea cabinetului. Ace-st'a se adreseza cãtra majoritatea senatului impe-rialu, dupa spiritulu unui sistemu constitutiunali. Acest'a insa se vede ca a datu de creati forte mari, si acum ne spune foia semioficiosa, ca la casu candu din majoritatea senatului imperialu nu se aru afla ministri, atunci se voru luã de acolo de unde suntu. Precum se vede din temerile atinsei foi, cei cari nu se tinu de majoritate nici ca tamenda atã-t'a, ci paru a fi ga'la a primi portfoiuri ministeriali, si o audentia a lui Thun avuta in 27 Decembre a festu de ajunsu spre a alarma majoritatea sena-tului imperialu, ca sa nu patiesca si ea cu consti-tutiunea ei cum a patitu camer'a prussiana la 1849 cu intrarea lui Manteuffel in cabinetulu prussianu. Stãrãnescã asiã dara pre lãnga deputati sa primescã portfoiuri ministeriali cã altmintrea constitutiunali-smulu e amenintiatu de reactiune.

Din P e s t ' a inregistrãmu ca diet'a a lucratu continuã pana in diu'a de craciunulu apusaru si dupa intreruperea de doue zile a continuatu mai departe lucrãrile pana in 30 ale lui Decembre candu s'a amanatu diet'a. Inainte de ananare s'a alesu membri pentru delegatiune (cu diurne de 10 fl. 50 xr.). — Cestiunea nationalitatilor va veni asiã dara pre tapetu in sesiunea urmãtoã. Deputatii nationalitatiloru nemagiare au intetitu desbãtarea acestei cestiuni dupa cum vomu vedẽ din unu pro-jectu de resolutiune ce lu reproducemu mai la va-le si dupa cumu cetimu insusi presidentulu in ace-sta cestiune Somsich promite pre 20 lunci viãtoã a se putea presentã inaintea casei cu laboratulu respectivu.

In privinti'a politice externe serie LI. Pestanu : Ori-cãtu amu voi sa incungurãmu a nu nelinisci pre poporele austriace, cari insetosieza dupa sus-tinerea pãcei, totusi aru fi o peccature contra ade-verului, candu amu negã, ca situatiunea europãna e un'a din cele mai incordate si ca in privinti'a mo-narchie nostre prospectele numai imbucãtoãre nu suntu. — Dupa aceste reproduce unu articulu din „A. A. Z.“ despre unele declaratiuni amenintãtoãre ale „Invalidulu rusescu“ si despre resonetulu ce lu afla articulu acelei foi in cercurile ruteniloru gali-tiani. Acelasi corespondent spũne ca in Galitia se iau mesuri forte energice de a immulti trupele, de a armã forãtãrele si de a ingrigi de proviantu pentru trupe.

Polonii se dice totu in „A. A. Z.“ ca suntu forte agitati. Cerculeza dejã o procliamatiune in carea se dice ca inteniunea regimulu rusescu este a intreprinde cãtu mai curendu o campania cuceritãre in intielesulu testamentului lui Petru I. pen-tru de a supune Europ'a. Mai intãiu vrea Russi'a, dupa procliamatiunea atinsa, a cucerã orientulu a-poi a se intãrce spre ceea-lalta Europa. Tempulu de pace va fi scurtu asiã dara pregãtire pentru ca sa mërã ei (polonii) cã avãtgardã contra rusiloru. Procliamatiunea pãrta subscrierea : Dela comitetulu poloniloru patriotici in strainatate.

O alta corespondentia la A. A. Z. din Parisu dice : Scirile despre o aliantia intre Russi'a si Prussia iau o forma mai consistenta si suntu ob-jectulu eruiriloru seriãse. Scopulu acelei aliantie se dice ca e intreit : Franci'a sa se impedece dela stricãrea unitãtii italiene, sa nu tina in locu desvoltarea celei nemliesci si Russi'a sa aiba mãna libera in orientu. E cunoscutu ca Russi'a a impu-tatu Franciei, ca acest'a s'aru fi intielesu dejã cu Austri'a asup'a ideei polone. Tãte referintiele cu-

ropene suntu acum forte incurcate si acum e vorb'a, cãtu se atinge de aliantia acest'a, de interese asiã de mari incãtu trebue indoita precautiune fatia cu poli-ticii conectorali. Tramisulu turcescu arata argumen-te preste argumente despre planulu Russiei de a sumuliã pentru primãvãre pre poporele vecine Portiei si pre supusii crestini de subu puterea acesteia. Russi'a numai ascunde ca ea fu incelata de Franci'a dupa dechiararea cea cuãdrupla (in privinti'a Creteniloru) si ca Franci'a de atunci s'a datu cu totulu in partea Austriei in cele ce privesce poli-tica orientala. Cabinetulu din Berlin e de multu si-guru de pretiulu aliantiei rusesci in Orientu. In Berlinu cã si in St. Petersburgu domnescã credin-tia : ca Franci'a, prin pasirea cea energica in Ro-m'a si prin politica cea amicabile fatia cu Turci'a, e decisa a se opune energicu contra modificãrilor mai departe a le cartei europene. Limbagiulu ofi-cioselor rusesci si impartãsirea actelor diploma-tice au de scopu a compromite politica Franciei si a o intimidã pre aceast'a. Dara demonstratiunile a-cesce suntu pentru aceea forte seriãse, pentrucã situati-unea Franciei, silesce pre Imperatulu ei a pasi cu tãta puterea contra celei dintãiu pedeci, cari s'aru opune politicele sele conservative. Candu aru ave-voia Austri'a si aru fi si in stare a pune aliantia ei la dispositiunea Franciei pentru tãte casurile, a-tunci opiniunea publica aru fi in dreptu ca la prima-vãra va fi resbelu. Nu e inse nimica care sa ates-teze acest'a si cestiunea polona nu e matura de a fi unu instrumentu potrivitã pentru politica Austriei. Firesce ca in Berlinu cugeta õmenii asup'a acestei im-preparãri altmintrea si capeteniile emigratiunei polon-e sciũ acest'a prea bine. Contele Bismark nu nu-mai ca studiãza, dara elu e si forte activu in cesti-unea polona.

In corpulu legislativu alu Franciei vorbi Mare-sialulu Niel pentru proiectulu de organizatiunea ar-matei cam in intielesulu urmatoriu : In primãvãra venitãre tãta militã nãstra va fi provediuta cu pu-scile cele noue, arsenalele nãstre suntu provediute cu necesario din destulu, magazinele suntu pline, inlãturãrile nãstre suntu in stare buna. Ei bine ! Luandu asemenea mesuri, credu ca sum unulu din acei'a ce a lucratu mai multu pentru pace. Ape-rãndu eu astãdi proiectulu de lege ce se afla ina-intea nãstra, credu ca lucru si mai departe pentru pace. Dãca-lu primiti lucrati si D-vãstra iãrasi pen-tru pace. Poporulu francesu a fostu totudẽun'a su-perbu, armat'a e creata dupa tipulu si asemenarea lui ; noi nu putemu suferã indelungu unu periculã care ne-aru amenintã. Mai bine mergemu in con-tr'a pericululu. Preferimu resbelulu unei nelinisciri indelungate, insa cu organizatiune buna a armatei, dãca va Franci'a sa scie ca ea nu are sa se tẽmã intru nimic'a de vecini. De õre-ce poporulu fran-cesu nu doresce cuceriri, elu va cautã securita-tea negotiului, industriei si agriculturii.

Dupa cum se aude principele Napoleonu nu e multãmitu cu directiunea politice Imperatulu fatia cu Itali'a si asia va intreprinde o caletoria scienti-fica in Indi'a.

Angli'a se dice ca si concentreza flot'a la in-sul'a Malt'a ; care e scopulu acestei concentrãri nu se scie.

Ambasadorii Russiei din Parisu, Vien'a si Constantinopole suntu chiamati la S. Petersburgu, „Invalidulu rusescu“ analisandu corespondentia di-
plomatica, privitorã la cestiunea orientala, dice ;
Russia a pusu cestiunea orientala asia de respicatu incãtu se accepta o deslegare curenda a acelei'a.

Din Bucuresci vine scirea ca alegerile in colegiulu III si IV suntu terminate ; partid'a li-berala a reportatu victoria strãlucita. In capitala suntu alesi : Ioanu Brãteanu, Dem. Brãteanu Ros-

setti, Nicol. Goleseu, Mehedințianu (In 26 Dec. n. a ninsu forte tare; comunicatiunea si din partea asta intrerupta).

Diet'a Ungariei.

In sedintia din 16 Decembre urmęza desbaterea speciala asupra legii pentru datori'a statului.

Amendementele aduse inainte se respinsera. Vine a se desbate dupa unu concludu de mai nainte tratatul comercialu. Se cetesce. Indata la inceputulu desbaterei arata ministrulu Goro ve motivele din care a procesu regimulu la incheierea acestui tratatu.

Dupa o lupta de douę sedintie (continuanduse desbaterea obiectului si in 17 Decembre) se primesce tratatul de $\frac{2}{3}$ a casei.

In sedintia din 18 Decembre se continua desbaterea speciala asupra tratului comercialu si vamalu, carea trece si in sedintia din 19 Decembre.

Interesanta fu in sedintiile aceste desbaterea asupra flămurei năiloru comerciale. Din partea regimulu, a dreptei si centrulu, s'a sustinutu că flămura sa fia dubla, adeca unghuresca si cea austriaca, se aduc argumete din statele reunitei vamale (Germania) unde statele suverane inca au flămura comuna, si ca flămura comuna nu vateama autonoma unei natiuni. Cei din stanga vedu in impregiurarea acest'a unu periculu si adeca, ca unghuri numai in Ungaria mai suntu unghuri iera afara de Ungaria Austriaci.

Manoilo viciu predă in aceeași sedintia unu proiectu de rezolutiune in privinta cestiunii nationalitatiloru subscrisu de 33 deputati, de cuprinsulu urmatoriu:

„Ori catu aru fi de diferitorie parerile despre importantia causei nationalitatiloru, atat'a in totu casulu e positivitate, ca cestiunea de nationalitate se numera astadi intre cele mai arginti cestiuni si ca anume in patria nostra ea este o cestiune de vietia. Dovedescu acest'a declaratiunile ce feceru in acesta privinta dietele tierii din anii 1848/9, 1861 si 1865/7.

Luandu deci in consideratiune, ca un'a dintre tristele evenimente ale aniloru 1848 si 49 a fostu negrigirea acestei cestiuni, si ca rezolutiunea adusa in acesta cauza la Segedinu in 29 iulie 1849, prin impregiurările urmate s'a impededatu d'a intră in vietia;

luandu in consideratiune, ca despuseliunile făcute de provisorulu introdusu la 20 opt. 1860 intr' unu ramu alu acestei cause, in caus'a limbei nu suntu multumitorie, apoi si acestea nu s'au observatu si nu se tienu, decatu numai in parte;

luandu in consideratiune, ca diet'a din 1861 a recunoscutu nu numai existinta, ci si importantia si intetimea acestei cestiuni, de unde apoi a dechiaratu in prim'a ei adresa, cumca este gal'a a garantă postulantele nationale ale compatriotiloru de diferite nationalitati din tierra, pe temeiulu egalitateri de dreptu, emitiendu si o comisiune in acesta cauza, care a compusu unu operatu si l'a substernatu dietai;

luandu in consideratiune, ca diet'a pentru disolverea ce i-a urmatu, n'a potutu lua la desbatere operatulu acelei comisiuni;

luandu in consideratiune, ca diet'a presinte in adresele sale inca a promis deslegarea acestei cestiuni pe temeiulu dreptatier si fratiotatier, si spre scopulu acest'a inca sub periodulu primu alu sedintieloru sele a emis si o comisiune;

luandu in consideratiune, ca intr' un'a din sedintiile periodulu alu doile ministeriulu la intrebarea deputatulu Paulu Nyary ca presiedinte alu subcomisiunii pentru nationalitati, a dechiaratu cumca nu voiesce a curma aptivitatea comisiunii emise in caus'a nationalitatiloru;

luandu in consideratiune, ca in 26 iunie a. c. la ocaziunea candu subcomisiunea si-a substernutu operatulu seu, prin rezolutiune a fostu indrumata comisiunea, ca indata ce se va readuna diet'a dupa prorogare, se-si faca propunerea sa inaintea ei pentru ca se o ia la desbatere;

luandu in consideratiune, ca la interpelatiunea dlui deputatu Franciscu Deak ministeriulu a dechiaratu, cumca si densulu a doritu a propune unu proiectu de lege in acesta cauza inca in trecutulu periodu, dar a voitu se accepte mai antaiu operatulu comisiunii;

luandu in consideratiune, ca dlul ministru-presiedinte la inceputulu periodulu presinte alu sedintie-

loru a dechiaratu, cumca postesce a se abate de la despuseliunea rezolutiunii din 26 Iunie, numai in privinta imprumutulu pentru drumurile de feru si in privinta celorlalti proiecte de lege referitorie la impacatiune; totusi in contrastu cu acesta dechiaratiune ministeriulu a propusu mai multe proiecte de lege pentru desbatere, a carora importantia de-si nu se pote nega, a carora intetime inse fatia cu caus'a nationalitatiloru nu potemu se o recunoscemu;

Luandu in consideratiune, ca marele opu alu impacatiunii la care se lucra, pana atunci nu este incheiatu, pana candu acesta vitala cestiune a patriei nu va fi aflatu o deslegare odihnitoria;

in fine luandu in consideratiune, ca radical'a deslegare a acestei cestiuni este unu interesu de frunte alu patriei nostre, fiindu ca de la atare deslegare aterna impacatiunea diferiteloru natiuni, zelulu loru intru implinirea detorintieloru loru catra patria si plecarea loru la sacrificie;

subscrisiu tiendindu a ni implini detorinta catra patria si catra propriile nostre natiuni, facemu urmatoridlu

Proieptu de Rezolutiune:

Cas'a reprezentativa binevoiesca a indruma pe comisiunea emisa in caus'a nationalitatiloru, ca apucandu-se de aptivitati, pana la finitulu lunei Iui Ianuaru 1868 nesmintitu se si substerna operatulu inaintea casei.

Datu in Pest'a. 19 dec. n. 1867.

(Subscrisi 33 de deputati romani, serbi, rusini si slovaci)

Revista diuaristica.

„Die Reform“ in fascior'a sea nr. 52 din estu anu aduce unu articulu intitulatu: „La incheierea anului“, in carele arata ca in anulu acest'a istoria Austriei are sa inregistreze numai unu evenimentu si adeca evenimentulu constituirei monarchiei habsburgice. Se intreba mai departe cu mirare, care e constituirea acest'a? Trece apoi in revista: impartiura monarchiei intregi in douę parti asi de poncisie un'a celei-lalte, incatu ele incheia tratate comerciale ca si candu aru fi tieri straine; reprezentarea acestoru douę parti de imperiu prin trei ministerii, dintre cari ministeriele de tierra au terenu iera alu treilea, celu imperialu spendiura in aeru; economi'a imperiala cu trei ministri de finantia, o armata unitaria cu trei ministri de resbelu s. a. m. d. cu unu conventu, o constitutiune, unde nu partile suntu subordonate intregulu, ci intregulu partiloru, „deca mai pote fi vorba de unu intregu“. Glori'a acestei constituiri se atribuie magiariloru si respective lui Franciscu Deak. Minunea acest'a de constitutiune dice ca o escusa cei mai multi cu aceea ca nu se pute altfelu mai bine. Acum deca aru veni aceiasi cari dicu asi la convingerea, ca de ambe partile trebuie ca ut a tu ceea ce se pote face mai bine.

In decursulu articulu mai departe arata ca profetiele ce le-a facutu. „Die Reform“ s'au implinitu. Amintindu de profetia ca dreptulu istoricu alu Ungariei va trebui recunoscutu adauge, firesce noi amu speratu ca Ungaria inca va sacrifică ce-va din nedisputabilulu ei dreptu in favorea intregulu, de carele e conditionata inasa existinta nationala a magiariloru. Acesta sperantia nu s'a implinitu si deca din acest'a aru urmă ce-va funestu, atunci magiarii voru fi respundietori si adeca mai greu pentru sinesi decatu pentru nemti, pentru ca ei voru ave mai multu de a se vaiera. Cu tote aceste, mai departe continua, ca indreptatiera poporiloru Austriei predisa de citat'a foia inca a inceputu a se implini; ba chiaru si ide'a federalistica si a facutu cale, astadi faptice recunoscuta, prin largirea dreptulu de autonomia alu dietelor transilaitane. Cu cele ce s'au facutu in Ungaria inca nu e asemenare; aci cele-lalte nationalitati, cari se cuvine a fi egal indreptatite cu magiarii nu au nimica. Constitutiunea nici dincoce nici dincolo de Laita nu e gata. Croatii inca nu suntu in Pesta, cestiunea transilvaniana inca nedeslegata, serbii si slovacii inca neindestuliti. Dincoce, dice articulu, cechii nu voru veni pre cale constitutiunii de acum si deputatii galitiani inca potu sa mai aiba deosebitelu loru pretensiuni. In ambe partile se accentueza unitatea pentru taria partiloru, dara pentru ajungerea acesteia trebuiescu multiamite poporele, caci altmintrea partile voru pati cu poporele nemultiamite cum a patit'o constitutiunea din Fauru cu Ungaria. In de-

sierlu striga doctrinari de libertate. Poporele voru pre langa libertate si garanti'a individualitatiloru loru istorice nationale. Doctrinariii nu a creditu acest'a inainte de 1848, nu o credu nici acum si de aceea se pote spune inainte, ca liberalismulu loru va face fiasco.

Amintesce de impunerea Austriei sub tempulu absolutismulu si cum viforulu dela Solferino a respitu edificiulu acelu impunetoriu. Apoi continua, ca adi amenintia cu multu mai multi periculi, pentruca acum cestiunea nemti a sca, cestiunea italiiana, cea orientala si cea slavica pasiescu neimpedecate inainte si prin fia-care din aceste Austria e periclitata.

„Modulu cu carele sa tratēza cestiunea nationalitatiloru numai maresce periculu, carele pentru Austria jace in principiulu nationalitatiloru si se atrage cu deosebire periculu din partea Rusiei prin modulu cu care se incerca delaturarea. Dara avemu aliantia cu Francia dicu sangvinicii. Noi inasa intrebamu: Suntu noi siguri de aliantia acest'a si scimu ce pretiu va cere Napoleonu pentru aliantia acest'a? In aliantia cu Francia vede „Die Reform“ stricaciunea cea mai sigura si definitiva a Austriei. Aliatii cei mai securi ai Austriei suntu poporele ei proprie, spre a incheia acesta aliantia si a face tare trebuiescu multiamite tote poporele nu numai unu lu. Acum suntu numai magiarii multiamiti (deca cum-va suntu multiamiti); afara de ei nici nemti nu suntu multiamiti cu tote ca ei acest'a inca nu o spunu pe fatia“.

„Din tota anim'a amu vrea sa vedemu noi referintiele interne si externe ale Austriei in colorile cele mai placute, inasa noi trebuie sa implinim o detoria durerosă catra noi, catra cetitorii nostri, catra patria, catra regimu si Imperatul, esprimendune ca omeni de omenia, ca noi nu putemu incheia anulu cu sperantia imbucuratori, ci cautamu in venitoriu forte cu mare ingrigire. Deca evenimentele de asta data nu ne-arū da dreptu!“

Aceasi foia facendu o cronica scurta a evenimentelor politice din urma din launtrulu monarchiei, arata ca doctrinariii din „Austria propria“ atat'a se preumbla impregiurulu cestiunii ministeriali, incatu aceea a devenitu pentru unu obiectu de glume. Imputa, cu dreptu cuventu, ca acei liberali cari si-au votatu legile in senatulu imperialu se temu de creatiunile lor si de a se face consiliarii ai Maj. Sele Imperatulu. Sa prindia pre cine-va mirare deca strainetatea afla in impregiurarea acest'a Finis Austriae. Cu indignatiune espune ca crisa acest'a e cu multu mai perniciosă ca cea a banerofulu finantialu. Dorcesce ca doctrinariii liberali sa vie odata la putere ca sa-si arete nepracs'a si prin urmare necapacitatea lor de a guvernă si asi sa fia mai curendu gat'a cu sinuciderea (morala) lor; altmintrea de siguru mai curendu omora ei pre Austria.

Cu privire la politica esterna dice ca etăcere adunca ca inainte de viforu. Despre Pap'a dice ca in o cuventare de ale sale si esprima bucuria pentru activitatea catoliciloru si a binecuventatu pre bravii francezi, caci a invinsu pre paganii de voluntari. Despre Itali'a dice ca nice unu ministeriu nu va opri o de asi ajunge destinele; Prussia si Russia i voru tinde mana de ajutoriu spre acest'a. Incheia: „Candu se va topi nea voru inflori rose sangerose.“

Cetimu in „Perseverantia“ dupa „Monitoriulu Serbiei“, urmatorele:

„De cate-va zile, corespondintie si telegrame in jurnalele straine reprosieza Serbiei preparative militare extraordinarie ce aru tinde a turbura pacea in orientu si cari aru fi esecutate sub influinta politice ruse. Se vorbesce in acele corespondintie de unu imprumutu ce guvernulu serbu aru fi contractatu in strainetate, de multiamirile adresate Engliterei in privinta unei ore-carei mijlociri, dupa ce acceptase deja pre aceea a Rusiei, si alte lucruri asemenea.“

„Pre candu unii atribuie schimbarea la ministeriulu afaceriloru straine influentier ruse, altu o interpreta intr'unu sensu favorabile Sublimei Porti.“

„Asemenea noulati contradictorii, respandite in lume atatu din ignorantia catu si cu ore-cari calculi, punu opiniunea publica in agitatie. Guvernulu nostru a doritu totudeun'a ca positiunea sea politica sa fia prea neteda, de aceea vomu incerca prin o declaratiune categorica, a risipi nuorii ce cata a o ascunde.“

„Novel'a relativa la imprumutu este cu totul neesacta: Cătu pentru multiamirile adresate Englierei, ele n'au pututu avea loc, de ore-ce nici o mijlocire, nici englesa nici rusa, n'a fostu oferita guvernului și in vedere chiaru ca nici o trebuința n'a fostu simțita pentru acēst'a.

In ceea ce priveșce preparativele militare, Serbi'a nu le-au făcutu de natura că sa n' se pōta atribui unu caracteru agresivu contr'a sublimei Porti. Dēca suntu persōne cari, sub efectulu temeriloru de acēsta natura, interpreta in acēstu sensu organizatiunea progresanda sistematicu a puteriloru nōstre defensive ce esista la noi dejā de mai multi ani, noi le lasāmu in temerile loru pāna candū fapte reali le voru deschide ochi in privința erōrei loru.

„Astfelu pre cātu nu finemu celu mai micu completu de insulte pre cari pasiunea brutale a ore-cāruru diuare straine arunca cu abondința contr'a Serbiiei pre atāt'a nu luāmu nici cum de seriosu amenințārile loru ridicule. Trecendū preste unele și preste altele, Serbi'a va merge cātra scopulu ei cu linisce și perseveranța pentru a consolidā esistența sea natiunale. Nici odata inca guvernulu seu nu s'a lasatu a se departā in exercitiulu acestui dreptu, dreptu legitimu, de datorit'a sea sacra cātra țiera, nici nu se va lasā a se departā in viitoriu, ori-cari aru fi obstaculele și de ori unde aru veni amenințārile. Din contra, guvernulu le va aperi cū atātū mai multa staruința cū cātu vede ca tōte cestiunile ce s'aru putea ivi intre elu și sublim'a Portā suntu esclusivu de resortulu politiceii orientale interioare, și ca acele cestiuni potu și voru putea totodēun'a fi resolve fāra nici o atingere a integrității imperiului otomanu, consideratiune pentru care acele cestiuni nu aru putea suscitā nici unu periculu pentru pacea Europei.

„Nici o influința straina, — in zadaru se respandesc de acēst'a vuetulu și se vorbesce de puterea ce aru exerciā in Serbi'a, nu va putea determinā pre guvernulu a se departā de acēsta linia de conduita nici cātu unu firu de peru, conduita ce-i este prescisa de interesele sea vitale.

„In zadaru, asemenea se facu din unele părți silinție pentru a presentā in lume fia-care din demarsiele guvernului, ori-cātu de insemnātore aru fi cātu unu efectulu influinței ruse, a acēstei influinție amenințāndu pacea generale. Ceea ce probēza de ajunsū nealitateā a dversāriloru nōstri, este impregiurarea pre care ei insuși, dupa ce au reposatu vechiulu ministru, pre candū se gāsea in funcțiune, ca s'a supusu influinței ruse, voiesce acum a face sa crēda tōta lumea ca totū acēsta influința l'a făcutu sa cada și sa se numēscā succesorele seu.

„Mai cū deosebire amendōune „Pressele“ din Viena, un'a nr. 327 și alt'a nr. 168, s'au deosebitu in acestu felu de manevre nedemne prin cari press'a nu pōte decātu a se injosi, mai cū sēma atunci candu le acompāniēza de expresiunile urei celei mai brutale. Noi nu putemu vedea decātu cū compatimire pre scriitorii ce au castigatu lucrulu civilisatiunei, dupa cum pretindū, și cari, vōindū a affectā in privința nōstrā o superioritate in ori-ce lucru, comitu gresieli, și aruncu injurii ce nu se potu escusā la omenii chiaru nești inca din starea de barbaria primitivā.

S a b i i u 21 Decembre. „Reuniunea sodaliloru romāni“ a continuatu eri afacerile ei remase de Dumineca. Ea a determinatu p ā t r u respective c i n c i ore de convenire pre septamāna și adeca: pentru prelegeri privitōrie la industria preste totu un'a ora, pentru cantāri dōne și pentru lectura și scriere un'a ora pre septamāna. Cele ce le aru mai fi avutu adunarea de a dispune dupa statute despre tempurile de petrecere a reuniunei, s'a datu comitetulu increderea sa face dupa cum va aflā densulu ca e mai corespundietoriu scopulu și intereselor reuniunei. Apoi s'a pasitu la alegerea noului comitetu prin votu secretu. Resultatulu scrutinului a datu: Presiedinte N. Cristea Redactoru alu „T. Rom.“ (realesu), vice-pres. Nicolau Popu, pardositoriu; membrii ai comitetulu: Nicolau Berco v i c i argintariu, Petru Cai c u t i u grādinariu; *) Nicol. Demetriu croitoriu, I. Manole pantofariu; Cassieriu Ioann Bogor i n u cismasiu, controlorū Samuila Baltesi u pantofariu, notariu Grigoriu Aronu pantofariu. Dupa publicarea resultatulu primū adunarea comitetulu celu nou cu „sa trāiescā“.

*) Toti trei maestri.

Nu putemu sa nu amintimu aici de bun'a ințelegere și armonia ce s'a domnitu intre membrii reuniunei la, și dupa alegerea noului comitetu. Schimbarea cea ridicala nu vine de altu unde-va decātu dela impregiurarea ca de sarcin'a acēst'a onorifica sa face pre cātu se pōte mai multi din membrii pārtasi.

Presiedintele multiamescce comitetulu celui vechiu pentru conlucrarea sea in decursulu anulu; multiamescce adunārei pentru conlucrarea sea in siediintele adunārei generale și o provōca la energia indoita pre anulu viitoriu. Apoi de incheiare aduce aminte adunārei de detorința de a esprima adenc'a sea multiamita Inaltulu ei Patronu, Metropolitulu Escelentiei Sele Andreia Barōnu de Siagun'a, carele prin grati'a sea lasa sa se adapostēscā reuniunea de unu anu și mai bine in un'a din salele seminariiali. Adunarea dedū cea mai via espressionu simțimintelorū sea in directiunea acēst'a, prin aclamatiunea unui intreitu „sa trāiescā“. Se amintī și de ceia lalti binefactori ai reuniunei.

Asēra se facu predorea casei comitetulu celui nou. Cū acestu privilegiu, adaugenduse restanțiele incurse in tempulu adunārei generale, starea casei e acum fāra de erogatele avute 92 fl. v. a.

Principatele romāne unite.

Epistola Mariei Sele Principelui Domnitoriu adresata d-lui D. Gusti, ministruulu cultelorū și instructiunei publice.

Domnule Ministru! Din espunerile făcute de filosofat Snagovēnu, vedu ca, in budgetulu intretinerii capelei romāne din Parisu, s'a ivitu unu deficitu.

Educationea religiōsa fiindu temel'ia cea mai puternica și mai eficace pentru moralisarea unei natiuni, atragu atentiunea d-tale asupr'a acestui deficitu și te invitū a presentā cātu mai in graba unu proiectu, avendu de scopu de a asigurā sōrtea acēstei bisericē, astfelu cā ea sa fia la inaltēma misiunei la care e menita.

Dorința mea este cā acestu sântu locasiu sa fia reorganizatu, cā junii romāni cari facu studiile lorū la Parisu, sa-si pōta urma acōlu datoritēle religiunei patriei departate.

Totu deodata punu pentru scopulu acēst'a o suma de 1500 franci din casel'a mea privata la a d-tale dispozițiune.

Luni, la 4 curentu, la 8 ore sēr'a, domnulu ministru alu agriculturēi, comerțulu și lucrāri publice, a intrunitu antāia ora pe d-ni membri ai industriei și ai consiliulu generale de agricultura.

La deschiderea siediintelorū consiliiloru, d. ministru a adresatu d-lorū membri unu micu discursu in care le strage atentiunea asupr'a progreselor ce este de nevoia se faca agriculturēi și industriei in Romania, dice ca iniciativ'a privata pōte realiza mai bine decatu ori ce aste progrese in regimēle de libertate care este solutiunea tuturor cestiuniloru economice.

Arātā cā guvernulu nu trebue se aib'a decatu o actiune de incurajare de stimulare, enumera dispozițiunile ce a luatū guvernulu pentru realizarea imbunatatiriloru necesarie și cere luminele domnilorū comercianti pentru a se completā, a se da cea mai mare perfectiune possible legiloru urmātore:

Proiectulu de lege pentru preschimbarea legei camerelor de comērciu decretatu in anulu 1864; Proiectu de lege pentru invetiamentulu profesional de agricultura; Proiectu de lege pentru scola tecnica de machini și instrumentu agricolu din Iasi și infiintarea unei asemenea in Bucuresci.

Proiectu de lege pentru infiintarea camerelor de agricultura cu unu consiliu generale pe langa ministriu.

D-nii membrii ai consiliiloru, avendu in vedere proiectele de legi ce li s'au presentatu de d. ministru, relative la agricultura, comērciu și industria, și asupr'a cārora a reclamatū concursulu d-lorū, pentru a le putē pregati inainte de deschiderea sesiunei corpuriloru legiuitore, au și declaratū ca voru conlucrā cu mare placere spre a respunde la dorința guvernului și prin procesele verbali ce au incheiatu in acea siediintā, au regulatu de a se adunā de dōne ori pe septemana fi-care consiliu și anume: celu de agricultura, Marti'a și Vinerea, și celu de comērciu, Joi'a și Sambat'a.

(Estrasu dupa Monitoriu).

Varietate.

Escel. Sea conte Emanuēlu Peculy e alesu din pātea cetātieniloru Alb'a-Juliani de cetātienu onorariu.

La initierea facuta din pātea ministru-lui Andrasiy oficiile de computabilitate croate cu anulu nou se scotu de sub curtea suprema de es-computuri din Viena și se subordina ministeriulu unghurescu.

Directiunea postelorū din Transilvani'a ne face cunosculu ca primirea de pasageri pentru Temisior'a și Aradu și pentru directiunile aceste e sistata, asemenea și tramiterea de pretiōse prin posta.

(†) Ioannu Tomutiu c. r. Majoru și comandantu alu batal. 4. dela regim. de inf. Nr. 63 a repausatu in 18 Decembre n. la Bistrița, unde in 20 a le aceleiasi luni se inmormētā in unu modu fōrte solemnulu.

In Clusiu se inmormētā cu mare pompa in dilele trecute, contele Gr. Bethlen fostulu oficieru de honvedu in anii 1848—49. Cortegiulu funebralu urmara toti oficierii c. r. din garnisōn'a Clusiolu și mare parte din acei ce erau in bataliunea sea și alti omeni multime.

Literariu. „Archivulu“ pentru filologia și istoria Nr. X cuprinde articulu urmātori: XX. Din lucrāriile societāții acadēmice romāne, generalia și subtilitati. Proiectu de ortografia. XXI. Muntele Athosu și munastiriale lui, archive bibliotecii, documente in limba grēca, slavōna și romāna dela toti principi Romāniei. Notiție și adresa, in care multiaminduse pentru ajūtōria se anuncia continuarea Archivulu in totū casulu și pe an. viitoriu cu 3 fl. m. a. pentru Austria și unu galbinu in afara, la 10 ecesemplare pren. se da unulu gratis. Vomu republica adresa.

„Federationea“ diuariu politicu va aparea cu inceputulu anulu venitoriu in Pest'a sub redactiunea dlui Alexandru Romanu prof. la Universitateā regia in Pest'a, fostu redactoru alu diuarulu „Concordi'a.“ „Federationea“ va esi de patru ori pe septamāna: Luni'a, Marcuri'a, Vinerea sēra și Duminec'a diminet'a. Pretiulu 15 fl. pre anu, 7 fl. 50 xr. pre ½ anu și 4 pre ¼ de anu. Programulu diuarulu celui nou priveșce in dualismu pasulu celu din tātū alu federationei. Vomu acceptā sa vedemu cum va desvoltā diuarinlu ide'a acēst'a mai departe. „Va delaturā și conlucrā a se sterpi dintre noi politic'a personale“; la ce i urāmū succesulu celu mai bunu.

In Viena va aparē o fōia intitulata „Der Osten“, carea se promite ca va aperi și interesele romānilorū cu deosebire din Bucovin'a. Va aparē cā fōia septamanaria.

In Bucuresci mai ēsa la lumina, de candu se disolvara camerele, dōne diurnale politice demne de atentiune: „Tēra“ și „Tunetulu Orientulu“. „Tēra“, diurnalu politicu, literariu și comērcialu sub redactiunea dd. Blaremburg, Aristide Pascalu și Petru Carpu, ēsa pe tōta diu'a cu 112 lei pe anu și portulu postala inafara, „Tēra“.

„Tunetulu Orientulu“ sub red. D. I. Porianu are și devisa: Romanismu. Dreptate. Ese de dōne ori pe sept. cu 30 lei pe anu in, cartu cate ½ cōla, nu tiene de nici o colōre, nu voiesce se fia nici ciocoiu guleratu cu albu nici guleratu cu rosu, ei va combate vitiulu și va lauda faptele or din ce parte voru veni astā e programa „Tunetulu“.

Redactorele lui „Honved“ deschide cu anulu nou prelegeri gentru unu cursu de oficieri.

Clubulu democratiloru din Pest'a e mai norocosu cā celu din Viena, carele candu erā sa lina siediint'a cea dintātū fu impededatu d'ra o tinē chiaru și in casa privata. Celu din Pest'a asiā dora a alesu presiedinte — dupa ce Madarasz și Böszörményi nu a intrunitu voturi destule, — pre Vidacs carele capetā majoritateā.

Dumineca s'a ratacitu unu lupu alungatu de unu venatoriu prin stratele suburbiloru Sabiului. I succese inse a scapā a lungu și a si perde urma.

Sgcmotele ca lupi aru fi ruptu nisce copii de scōla cari se duser'a a casa pe serbatorile Crāciunulu au atatea variante, incātu se vede ca suntu a se pune intre fabule, va se dica nu se a-deverescu.

**** Brasov 27. Dec.** Scirea cea mai nepalcuta pentru piala noastră este, ca in urm'a minsoarei neatenite de duminica pana joi, drumulu către Pomania s'a inchis in intru atata, cătu d. e. pe rrahov'a înainte s'au opritu preste 40 care mari cu mai bine de un'a miie ctie de marfa, Deligen-tia de duminica si alt'a dupa aceea s'au opritu in Campin'a, cea de aici s'a re'torsu in Predealu. Dela Sinai'a nainte e preste putintia a strabate. Déca guvernulu romanescu nu va porunci cătu mai curend'a scótere a sateniloru invecinati cu unelte bune spre a delaturá pedecete, mai alesu Plo-iescii si capital'a voru suferi lipsa de mai multi ar-ticuli, carii érn'a toti trecu din piatile europene pe la noi. „G. Tr.“

**** Incaldirea vagoneloru pre calile ferate.** Acum candu a trecut o parte buna de ierna, societatea caliloru ferate de média-di a făcutu despusetiuni pentru introducerea incaldirei vagoneloru. Pre candu despusetiunile se voru puté efectui deplinu, dámn cu socotel'a va fi primavéra. Dara aci existu macaru despusetiunile, aru fi de doritu sa le imiteze si cele-lalte socie-tati de cali ferate. „Alb.“

**** Sect'a Nazareniloru in Un-garia,** care la inceputu érá cunoscuta numai in Banatu si in giurulu Segedinului, s'a láftu fórté tare in decursu de diece ani, mai alesu in comi-tatele între Dunare si Tis'a, unde se afirma ca aru numerá cam 80,000 de suflete. Mai multi aderinti se gasescu in districtele curatu magiare. Credin-tia loru are unu feliu de colóre ratiunala. Miste-rii n'au. Pentru lips'a botezului si a cununii o-ficiolatele le facu necesu mai multa cu recrutarea. Dupa religionea loru, nu vreau sa faca servitlu mili-tariu, si de aceea comunitatile loru bisericesci si rescumpera membrii.

**** Infrumsetiarea Bucuresci-loru.** „Terra“ ne spune ca in 28 Nov. v. M. Sea Domnitoriulu a binevoitu a visitá biserica Sta-ropoleas si a esaminat'o in detaiuri cu celu mai mare interesu, totu deodata M. Sea a otáritu cá in reparatiunile ce au a se face la acésta biserica, sa se imite pre cátu se póte stilulu propriu edificiului, spre a conservá acestu monumentu istoricu in tóta originalitatea sea. — „Köln. Z.“ s. „Nat. Z.“ ne spunu ca au sa se faca multe infrumsetiári pentru capital'a Romaniei, M. Sea are de cugetu a-si edi-ficá unu palatuu domnescu fára cá sa impuna tieiei sarcine. Léra parlamentulu va trebui sa se ingri-jéseca de edificie pentru diferitele autoritati publice cari pána acum au inchiriatu case private cu bani scumpi. La aceste edificie se voru preferi lucrato-rii románi pentru a dá impulsu industriei na-tionale.

**** Cátra p. o: pnenumeranti ai „Amvonului.“** La dorint'a descoperita din mai multe párti, m'am decisu, a edá „Amvonulu“ nu in brosiure lunarie, dupa cum promisem, ci in numeri, dandu pe fiaca-re luna doi numeri de câte dóue cóle; unulu pen-tru 1—15. celu alaltu pentru 15—30 resp. 31 a fiacarei lune. Acést'a straformare a provocatu schimbare si in formatulu fóiei si in dispunerea materiiloru, in cátu unele, ce erau acum tiparite gata pentru brosiur'a I. suntu de a se culege si a sa tipari de isnovu; din care cauza numerulu primu nu potu ési pe tempulu promis, ci va aparé in 15. dec. st. v. séu 27, dec. st. n. pentru care intardia-ro mica si neprevéduita ceru si speru indulgentia p. o. mei pnenumeranti. Observu numai, ca fóia si dupa straformarea acést'a va avé formatu de car-te fórté placutu, ca sa se póta comprinde, a se pastrá si folosi cátu mai comod si cátu mai usioru. Nrulu 1. va ési pe 2 cóle si diumetate, adu-

candu unu cuventu cátrap. o. cleru ro-manu, 4 predice (1—15. Ian.) tractatu din retoric'a besericésca etc. Nrulu 2. carele va aperé in scurtu dupa nrulu 1. va adu-ce predice pentru 15—31 ianuariu, predice oca-sionali, tractatu din retoric'a besericésca etc. Prenu-marantii ineursi pana acum din tóte pártile, inca si din Romani'a libera, mi dau sperare de succesu im-bucuratori, incátu me aflá-i indemnatu a dispune, sa se tipáreseca 1000 de esemplarie. Prenumeratiunile se potu face si de aci inainte cu 4 fl. v. a. pre anu, cu 2 fl. v. a. pre jumetate de anu, iéra pentru Romani'a cu 1 galbenu pre anulu intregu. Din parte mi voiu nesú a corespunde dupa puteri acceptárei publice. — Oradea-mare 14/2 Decembre 1867. Justinu Popfii.

Nr. 38—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea statiunii invetiatoresci din Comuna Budincz Protopresbiteratulu Hasziasiuful, indiestratu cu emolumentele anuale de 25 fl. 20 xr. v. a. 10 chible de gráu, 10 chible de cucuruzul, 3 jugere de livada, 1 jugeru de grádina, 8 stán-geni de lemne, si cortelu liberu.

Se deschide concursu, pentru acésta statiune pâna in patru septemáni dela întâi'a publicare in acésta fóia, pâna candu doritorii de a ocnpá acésta statiune, suntu avisati a-si substerne recursurile sale bine instruate cu documentele prescise si adresate cátra Venerabilulu Consistoriu gr. or. alu Aradului a le tramite subscribulu pâna la prefip-tulu terminu.

Bellincz in 7 Decembre 1867.

Constantinu Gruiciu
Protop. Hasziasiuful si In-spectoru scolaru.

IN URMAREA PREA INALTULUI MANDATU ALU MAJESTATIEI SELE

C. R. APOSTOLICE

deschide directiunea c. r. a veniturilor de loterie

LOTERIE MARE DE BANI

A XI. LOTERIE DE STATU

pentru scopuri de binefacere comuna si filantropice,

a cărei'a venitu curatu s'a menitu spitalului

„FUNDATIUNEA RUDOLFINA IN VIEN'A“.

ACÉSTA LOTERIE DE BANI BINE DOTATA CONTINE 759 NIMERITORI,

dintre cari celu 1. nimeritoriu de frunte cuprinde 80.000 fl.

alu 2.	„	„	„	20.000	„
„ 3.	„	„	„	10.000	„

si impreuna cu acesti'a sum'a totala a castiguriloru

300,000 florini valuta austriaca.

SORTIREA VA URMÁ NEŞMINTITU ŞI NEREVOCAVERU IN 19 Martiu 1868.

Sortirea costa 2 fi. 50 xr. valuta austriaca.

Sorti se potú capetá in Vien'a : la despartimentulu loterieloru de statu pentru scopuri filantropice aflatoriu in casa directiunei c. r. de venituri de loterie, in cetate Salzgries nr. 20 (Stadt, Salzgries nr. 20), si la vendiatorii de sorti; in tierile corónei c. r. unguresci : la tóte casele c. r. de veniturile loteriei si la oficiele de dare, la cele mai multe oficie de posta, la statiunile caliloru ferate si ale navigatiunei dunarene si la vendiatorii de sorti, cari se afla asiediali in tóte cetátile si locurile mai insemnate ale imperiului.

Filndu venitulú curatu alu acestei loterie menitu pentru ingrigirea si insanatosiarea bolnaviloru, si punendu pre cumperatorii de sorti in pusetiunea, de a jobendi castiguri insemnate, dreptu aceea si ascépta directiunea c. r. de loterie cu siguritate, ca impartásirea la acésta loterie va fi pre cátu se póte de vie.

Vien'a 15 Decembre 1867.

Dela directiunea c. r. a veniturilor de loterie.

Kais de Wellenheim m. p.

c. r. consiliariu superioru de finantie.